

เทศน์อบรมฆราวาส

ณ สำนักสงฆ์วัดเขาใหญ่เจริญธรรม ญาณสัมปันโน

เมื่อเช้าวันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๕๙

ขึ้นอยู่กับหัวหน้าวัด

จากนี้ไปถึงวัดตั้ง ๕ ชั่วโมง จากวัดเรามาถึงที่นี่ ๕ ชั่วโมง ไม่ใช่เล่นเหมือนกัน ว่างรถ จากวัดป่าบ้านตาดมาถึงที่นี่ ๕ ชั่วโมงพอดี จากทางแยกใหญ่เข้ามาที่นี่ ๔๕ นาที เมื่อวานนี้ มาตั้งนาฬิกาดูได้ ๔๕ นาที ถึงที่นี่ (เวลาหลวงตาเข้ากรุงเทพฯ อาจจะหยุดพักตรงนี้ได้เจ้าค่ะ) จะมาต้อนรับได้ไหมละ บอกแต่ให้มา ถ้าถามหาข่าวก็ซึ้งทუნ่า ถามหาบักก็ซึ้งสระน้ำ เลยไม่ได้เรื่อง ไม่เอาอย่างนั้น ถ้ามีโอกาสจะมา สถานที่นี่สงบสงัดดี เมื่อเข้านี้ไปหมดละ นู่น ธรรมดาเราไปที่ไหนที่ยังไม่เคยเห็น เราจะไปดูชอกแซกหมดเลย เฉพาะอย่างยิ่งทางจงกรม สถานที่อยู่ของพระภิกษุ อยู่ยังไง อันนั้นสนใจมากทีเดียว เมื่อเข้านี้ไปหมดถึงสระน้ำ

พระท่านภิกษุ ท่านอยู่โดยหลักธรรมชาตินะ ไม่ได้ตกได้แต่งนั้น ๆ นี้ ๆ ให้สดสวยงดงามอันเป็นเรื่องของกิเลสเหี้ยมบรรณ ท่านอยู่โดยหลักธรรมชาติ อะไร ๆ เป็นหลักธรรมชาติทั้งนั้น ท่านอยู่ อยู่กินหลับนอน จิตของท่านฟุ้ง ๆ อยู่ในธรรม ท่านไม่ได้มาอยู่กับสิ่งเหล่านี้ อยู่กับธรรม ที่นี้สิ่งภายนอกเลยไม่มีอะไรจำเป็น เพราะความจำเป็นของธรรม มันหนักมากกว่าสิ่งทั้งหลาย เกินกว่าที่เราจะไปสนใจสิ่งภายนอก มันฟุ้ง ๆ อยู่ภายในกรรมฐานฆ่ากิเลสจริง ๆ ท่านทำอย่างนั้น ท่านไม่สนใจกับสิ่งภายนอก

เพราะฉะนั้นเวลาบวชแล้วพระพุทธเจ้าจึงรับสั่งว่า รุกขมุขเสนาสน์ นิสุสาย ปทุพชฺชา ตตฺถ เต ยาวซีว อุตฺสาโท กรณียโย บรรพชาอุปสมบทแล้ว ให้ท่านทั้งหลายไปอยู่ตาม รุกขมุขรมไม้ ในป่าในเขา ตามถ้ำเงี้ยวผา ป่าช้า ป่ารกชัฏ ที่แจ่งลอมฟาง อัมโภกาส ที่ว่าง ๆ อันเป็นสถานที่เหมาะสมมากต่อการบำเพ็ญธรรม ไม่มีสิ่งรบกวน แล้วให้ท่านทั้งหลายจงอดุทธำห้อยและบำเพ็ญในสถานที่นั้นตลอดชีวิตเถิด ไม่ได้บอกธรรมดา นะ บอกตลอดชีวิตเลย

นี่ละอนุศาสน์ข้อนี้พระทุกองค์ต้องได้รับ คำสอนอย่างเด็ดขาด พอบวชเสร็จแล้ว มอบให้อุปัชฌาย์สอน อุปัชฌาย์ถึงจะรังเกียจการอยู่ป่าอยู่เขาเท่าไรก็ตามไม่สอนไม่ได้ ไม่ให้เป็นอุปัชฌาย์ ผิดหลักของอุปัชฌาย์ นั้น ท่านเอากันเด็ดนะตรงนี้ บวชแล้วต้องสอนอนุศาสน์ให้อยู่ในป่าในเขา ปิณฑิยาโลปโกชน์ นิสุสาย..อีกเหมือนกัน.บิณฑบาตด้วยกำลัง

ปลีแข้งของตน ไม่ข้องไม่แฉะกับสกุลใด หามาได้มากน้อยฉันเท่าที่มีที่เป็นเท่านั้นพอกับธาตุชั้นของผู้จะบำเพ็ญฆ่ากิเลส นั้น นี่พระโอวาทของพระพุทธเจ้าแท้ ท่านทำอย่างนั้น เต็มวันนี้ถูกลบไปหมด นอกจากถูกลบแล้ว ยังเหยียบอีก เช่น อย่างพระที่อยู่ในป่า เป็นพระวิกลจริต ฟังได้หรือคำนี้ละ เหยียบหัวพระพุทธเจ้าลงมาโดยลำดับ แล้วผู้ที่มันพูดออกมาบ้าง ๆ อย่างนี้ มันก็ได้รับพระโอวาทข้อนี้เป่าหัวมันแล้ว มันกลับไปเหยียบหัวพระพุทธเจ้า เลวไหม พระประเภทนี้นะ อันนี้ก็ไม่มีการตอบนะ

การพูดเหล่านี้ พูดเพื่อความกระแทกแตกตันด้วยความโมโหโทโส เคียดแค้น ไม่ใช่พูดโดยธรรม ที่ว่าพระอยู่ในป่าเป็นพระวิกลจริต คือ ตำหนิพวกพระอยู่ในป่าในเขา แล้วมาชมที่อยู่ในหอปราสาทราชมณเฑียร เต็มไปด้วยมูตรด้วยคุณ คือ หนังสือพิมพ์ วิทยุ วิดีโอ โทรศัพทที่มีถือ เต็มอยู่ในห้องนั้น อันนี้ละอันหนึ่งออกมา เวลาช่วยชาติก็บอกไม่ใช่กิจของสงฆ์ ไปทำทำไม ไม่ใช่กิจของสงฆ์ ทางนี้ก็ย้อนกลับซิ อะไรกิจของสงฆ์ละ นั้นไล่เข้าอันนั้น หนังสือพิมพ์ วิทยุ วิดีโอ โทรศัพทที่มีถือ นั้นหรือกิจของสงฆ์ ไล่เข้าไป เหยียบเลยนะ โห้ยอย่ามาเล่นนะกับหลวงตาบัว เรียนธรรมปฏิบัติธรรม ลมหายใจอยู่กับธรรม แยกออกมาทางไหนมันรู้ทันที ๆ เรื่องของกิเลสกับธรรม เพราะเคยพัดกับมันมาแล้ว อะไรจะเป็นเครื่องกังวลให้ได้รับความทุกข์มากกว่ากิเลสทวนหัวใจสัตว์โลกวะ ฆ่ากิเลสตัวนี้ออกแล้ว ไม่มีอะไรทวน หมดโดยสิ้นเชิง

เพราะฉะนั้นพระพุทธเจ้า พระอรหันต์ จึงไม่มีทุกข์ในใจเลย หมด พอกิเลสซึ่งเป็นต้นเหตุให้สร้างทุกข์ในหัวใจของสัตว์โลกพินาศลงไปแล้วทุกข์ไม่มี บรมสุขขึ้นแทนเลย ท่านจึงสอนให้ชำระกิเลส กิเลสไม่ใช่สิ่งสร้างความสุขให้โลกนะ สร้างความทุกข์ สร้างพินสร้างไฟให้โลก ควรจะพินิจพิจารณากันตามทางของศาสดาที่สอนพวกเรา ท่านสอนให้ปิดสิ่งเหล่านี้ออก เวลาพระเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้า รับสั่งถาม เป็นยังงัยอยู่ในป่านั้น อยู่ในเขาสูงนั้น อยู่ในถ้ำนั้น เจ้ามณันั้น การภาวนาเป็นยังงัย ๆ นั้น ท่านว่างั้นนะ ท่านไม่ได้ถามถึงการก่อสร้าง ไปอยู่ที่นั่น กุฎิได้ก็ขึ้น หอปราสาทราชมณเฑียรบนสวรรค์สู้ไม่ได้ ท่านไม่เห็นถาม แต่มันหากคือ กิเลสอยู่กับหัวใจพระ พระก็เลยกลายเป็นพระคือไปด้วย

ถ้าฟังเสียงศาสดาแล้วจะสวยงามตา พระเจ้าพระสงฆ์เรา ใครก็ตาม อยู่ตามชั้นภูมิในเพศของตน ก็งามไปตามเพศ ขรราวาสก็มีศีลธรรมเป็นเครื่องยึด ข้อปฏิบัติก็งามตามงามใจ ตั้งแต่ตัวเองและครอบครัวออกไปสู่สังคม ทางพระเราก็ไม่รังเกียจกัน ต่างองค์ต่างอยู่ด้วยความผาสุกเย็นใจ เพราะความตายใจต่อกันในภาคปฏิบัติตามหลักธรรมหลักวินัย ที่

พระแตกแยกกันเป็นนิกายนั้นนิกายนี้ เพราะการปฏิบัติยิ่งหย่อนต่างกัน เรียกว่าสกปรกกับสะอาด มันเข้ากันไม่ได้ แล้วก็แตกแยกกันไป เลยกลายเป็นนิกายนั้นนิกายนี้ไป

นิกายแปลว่าหมู่พวก คำว่านิกายๆ แยกไปเป็นพวกนั้นพวกนี้ไปเลย ก็เพราะการปฏิบัติไม่ลงรอยกับธรรมวินัย ผู้ที่ปฏิบัติตามธรรมวินัยเป็นผู้สะอาด ผู้สะอาดย่อมรังเกียจผู้สกปรก แม้แต่อยู่ในวัดเดียวกันองค์ใดรู้สึกขัดส่ายหุส่ายตา ก็คือขัดจากหลักธรรมหลักวินัยนั้นแหละ เตือนกันแล้วนะนั่น ท่านทำไมไปทำอย่างนั้น อย่าทำ เตือน คนนั้นผู้มุ่งธรรมมุ่งวินัย ที่ทำไปเพราะรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ก็เห็นใจ เตือนกันไป อยู่กันไปได้สบาย ถ้ายังมาขัดมาข้อง มาได้มาเถียง ถือว่าของตนเป็นของถูก ทั้งๆ ที่ผิดนี้ อยู่ไม่ได้ ถูกขับ อย่างนั้นละ

สำหรับวัดป่าบ้านตาดเราปฏิบัติอย่างนี้มาดั้งเดิม เสมอต้นเสมอปลายเรื่อยมา ไม่เคยมีข้อตำหนิพระที่ปฏิบัติผิดจากหลักธรรมหลักวินัยในวัดนั้น เพราะเราปกครองเองๆ เราปกครองเราอย่างไร จึงได้มาเป็นครูเป็นอาจารย์สอนหมู่เพื่อน ก็ต้องปกครองหมู่เพื่อนอย่างนั้น เพราะฉะนั้นพระในวัดนั้นจึงกลัวเรามาก เรื่องกลัวๆ แต่กลัวด้วยธรรม ไม่ใช่กลัวแบบกลัวเสือ เข้าใจไหม กลัวโดยธรรม กลัวโดยธรรม ไล่ไปไหนก็ไม่ไป หากกลัว นั่นละธรรมเป็นอย่างนั้น เรียกว่ากลัวแบบธรรม กลัวแบบธรรม อยู่กันได้ผาสุกร่มเย็น ถ้ากลัวกลัวแบบกิเลส ไม่สนิทใจกัน แม้ที่สุดผิวเมียก็ระแคะระคายกัน นี่เป็นเรื่องของกิเลส ถ้าเป็นเรื่องของธรรม สนิทกัน เป็นอย่างนั้น

เราได้ชมอยู่สำหรับวัดป่าบ้านตาดเรา เราไม่ได้ตำหนิพระ พระจำนวนน้อยเมื่อไร เราตั้งไว้ตั้ง ๕๐ แต่ปีนี้ในพรรษา ๕๘ องค์ แต่การขบฉัน ท่านไม่ครบองค์แหละ ตั้งแต่สร้างวัดป่าบ้านตาดมา ไม่เคยเห็นพระมาฉันจึงหันครบองค์เลย ขาดตลอดมา ไม่ใช่ขาดทีละน้อยๆ นะ ขาดมาก เช่นอย่างปีนี้พระ ๕๘ องค์ ในวัด ตอนเช้าถามทุกเช้า ก่อนจะให้พรก่อนจะฉัน วันนี้พระมาฉันเท่าไร จะอยู่ในย่าน ๒๘-๒๙ หรือ ๓๐ นอกนั้นหายไปหมด คือท่านไม่ฉัน เวลาท่านไม่ฉัน เราก็ให้โอกาสเต็มที่ ให้สมเจตนาของท่าน มุ่งต่ออรรถต่อธรรมเป็นอย่างมาก คือไม่ให้มาทำข้อวัตร ยุ่งเหยิงวุ่นวาย เสียเวล่ำเวลากับวงคณะ ที่ทำอะไรเป็นความพร้อมเพรียงสามัคคีกัน ถ้างานส่วนรวมต้องรวม ต้องสามัคคี

องค์ใดที่อดอาหาร ไม่ให้เข้ามา ให้ท่านอยู่สะดวกสบายท่าน ทุกอย่างให้เป็นเอกเทศเลย ให้เป็นอิสระเต็มที่ มีแต่การประกอบความเพียรโดยถ่ายเดียว ให้หมดทุกองค์อยู่ในวัดนะ องค์ใดอดอาหาร องค์นั้นเป็นอิสระ ที่จะต้องปฏิบัติกำจัดกิเลสด้วยความเพียรของตนเต็มเหนี่ยวๆ เราให้โอกาสมาตลอด คือถ้าฉันต้องมาเกี่ยวข้องกับหมู่กับเพื่อน การปิดกวาดเช็ดถูอะไร ต้องพร้อมเพรียงกัน ถ้าองค์ไหนไม่ฉันไม่ต้องมา ให้อิสระเป็นพิเศษ

เพื่อความสะดวกแก่การประกอบความพากเพียร เราให้โอกาสพระมาอย่างนี้ ตั้งแต่สร้างวัดมา เพราะเราเป็นผู้พาดำเนินมาก่อนแล้ว

วัดป่าบ้านตาดจึงไม่มีงานมีการ เราไม่ให้มี งานการก็อยู่นอกๆ ไม่ให้เข้าไปยุ่งกับพระ งานของพระให้เป็นงานเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา ปัดกวาดเช็ดถูสถานวัดต้องเป็นความพร้อมเพรียงกัน นอกจากนั้นก็เงียบเลย ทำความพากเพียร รอบๆ บริเวณศาลาออกไปข้างนอกนี้ ห้ามไม่ให้ใครเข้าไปยุ่งเลย จะมีแต่ฆราวาสที่เป็นลูกศิษย์พระ ๒-๓ คนที่รับใช้พระอยู่ในบริเวณนั้น นอกนั้นไม่มีใครเข้าไป เพราะห้ามขาดไม่ให้เข้าไป เป็นสถานที่ภาวนาของพระ คนไปก็ไปอยู่รอบๆ บริเวณศาลาแล้วต้องออกๆ นี่สั่งไว้อย่างเด็ดขาด ไม่ให้มีคำว่าจู้จี้จ้าน ให้โอกาสพระ

เราเป็นหัวหน้าวัด อันใดที่จะขัดข้องต่อความเพียรของพระ เราต้องพยายามพิจารณา แต่เราก็พิจารณามาแล้ว อะไรขัดข้องก็รู้ทันทีๆ พระก็บำเพ็ญด้วยความสะดวกสบาย เรื่องการขบการฉันเราเลยไม่กำหนด พระวัดนี้ไม่เคยมาฉันจิ้งหรีดบองค์แหละ ไม่ทราบจะดูองค์ไหนมาฉัน องค์ไหนไม่มาฉัน อยู่อย่างนั้น ก็ถามรวมๆ เลยว่า วันนี้มาฉันกี่องค์ เช่น พระ ๕๘ มาฉันอย่างมากมาย ๓๐ จากนั้นไปไหนหมด นั่นละ ท่านไม่ฉันๆ ท่านเร่งภาวนาของท่าน ไม่ให้งานใดเข้าไปยุ่งท่านเลย ให้ท่านทำเป็นอิสระ เราให้โอกาสเต็มที่สำหรับผู้บำเพ็ญเพียรทางด้านจิตใจ หนักเท่าไร งานภายนอกไม่ให้เข้าไปยุ่งเลย คือเราเสริมตลอด

สำหรับวัดป่าบ้านตาดไม่มีงานอยู่แล้ว เราไม่ให้มี มีก็มีสะเปะสะปะอยู่ข้างนอกไปอย่างนั้น สำหรับพระเองไม่ให้มี เราพยายามส่งเสริมที่สุด การประกอบความพากเพียรของพระ เพื่อมรรคเพื่อผลนั่นเอง ครูบาอาจารย์ก็พาดำเนินมาอย่างนั้น เราเองที่ได้มาเป็นผู้นำหน้าหมู่เพื่อน เราก็ดำเนินมาแล้วอย่างนั้นๆ ได้ผลมาแล้วอย่างนั้นๆ นำอุบายวิธีการนั้นมาสอนหมู่เพื่อน จึงไม่ค่อยผิดพลาดไป เพราะเราบวกลบคุณหารของเรามาแล้ว ผิดถูกเราก็ผิดถูกมาแล้ว นำอันนี้ออกสอนหมู่เพื่อนมันก็สะดวกสบาย

เรื่องมรรคเรื่องผล การปฏิบัติให้สม่ำเสมอ เข้มงวดกวัดขันตลอดเวลา เฉพาะวัดป่าบ้านตาดนี้ เหลวไหลไม่ได้ เราเอาจริงเอาจังด้วย เพราะฉะนั้นพระเณรถึงกลัว เณรไม่ค่อยมีแหละ ส่วนมากมีแต่พระ ถึงกลัวมากนะ เราจะพูดขบขันให้ฟัง เราอยู่กุฏิ คือธรรมดานานๆ เราจะด้อมๆ ออกไป ไม่ว่าจะกลางคืนกลางวันนะ ออกไปดูทุกสิ่งทุกอย่าง ในฐานะเราเป็นหัวหน้าวัด บกพร่องตรงไหนๆ ตอนบ่ายท่านกำลังฉันน้ำร้อนอยู่ที่โรงปอบ เข้าใจไหม โรงปอบ คือโรงน้ำร้อน โรงมะขามป้อม สมอ เขาเรียกโรงปอบของพระ

ที่นี้เวลาเราไหล่ออกมา เราจะไปดูนั่นนี่ พอมองเห็นเรานี้ แดกฮือเลย ไม่ทราบแตกไปไหน เจียบหมด พอไปดูนั่นดูนี่กลับมา ดูแก้วน้ำ น้ำร้อน น้ำชาหรืออะไร เกื่อนอยู่ตามนั้น หกล้ม น้ำสาตกระจาย น้ำโกโก้ กาแฟ พอขึ้นมานั้น มันทำไมทั้งกินทั้งเททิ้ง แล้วแก้วทั้งเกื่อนนี้เป็นอะไร พระท่านเห็นท่านอาจารย์ ท่านกลัวท่านเปิดหนี กลัวอย่างนี้ไม่มีเหตุผล เอาอีกนะ ไม่ได้สอนให้กลัวแบบนี้ละ เอาอีกตรงนั้นก็ดี แต่จะหนีไปไหนไม่ยอมหนีนะ หากกลัว นี่ละเรียกว่ากลัวเป็นธรรม กลัวอย่างนั้น ไล่หนีก็ไม่หนี อยู่อย่างนั้นละ

เราก็ดูเป็นธรรม ดีเป็นธรรมทุกอย่าง เราไม่เคยดูพระด้วยกิเลสตัณหาตามความเป็นใหญ่ของเรา ป่าๆ ถิ่นๆ ไม่เอา เราไม่เคยใช้อย่างนั้น เด็ดขาดๆ เป็นธรรมทุกอย่าง นิ่มนวลอ่อนหวานเป็นธรรมประเภทนั้นๆ เรื่อยๆ ไปเลย ที่จะให้ดูค้นหาเหตุผลไม่ได้ ไม่มีหลักเกณฑ์ ไม่มี เราไม่นำมาใช้

นี่มันก็ไปสัมผัส เหตุที่จะได้เล่าให้หมู่เพื่อนฟังว่าเป็นธรรมหรือไม่เป็นธรรม วันนั้นเราก็เปลอ เราเป็นบ้ำของเรา เราทำอะไรอยู่ถึงเวลา ดุณาฬิกา ดุณาฬิกาผิด คือธรรมดาบาย ๔ โมง สั่งไว้เรียบร้อยแล้ว บ่าย ๔ โมง ไม้ตาดจะออกพร้อมกันพริบๆ เลย ตั้งแต่ส่วนตัวออกมาหาส่วนรวม วันนั้นดุณาฬิกา อ้าว แล้วกันนี่ คือการทำข้อวัตรปฏิบัติ เรานี้เหมือนว่าเป็นบ้อยกลางวัด ทุกอย่างต้องคล่องแคล่วกว่าเพื่อนกว่าฝูง ไม่ได้ฮึดฮอดเนือยนายอย่างทุกวันนี้ละ ทุกอย่างคล่องตัวตลอด พระเนรจึงต้องระวัง ต้องกลัว เอาจริงเอาจังมาก

ครั้นปิดกวาดข้างในเสร็จเรียบร้อยแล้ว ออกมาข้างนอกมาศาลา ตามธรรมดาเรา กวาดของเราเสร็จแล้วเราก็ออกมาหาศาลาเป็นส่วนรวม จะเห็นพระเนรเต็มหมด ปิดกวาดคือพระท่านปิดกวาดที่เฉพาะของท่าน ที่อยู่ของท่านแล้วก็กวาดออกมาหาส่วนรวมคือศาลา มารวมกันที่นั่น วันนั้นไม่เห็นพระเลย เจียบ ก็มีเนรๆ หนึ่งอยู่นั้น เนรนั้นเฝ้าศาลา เวลามีแขกคนมาอะไรก็จะติดต่อ หรือมีพระอยู่เป็นประจำอย่างน้อย ๑ องค์ ที่ศาลาทุกเวลา เว้นแต่กลางคืน พอกวาดออกมานั้นแล้ว ไม่เห็นใคร พอมองไปเห็นเนร เนรมันคงจะรำคาญตาทำ มันก็เลยเอาไม้กวาดออกมา

เนรๆ ขึ้นเลยนะ พระวัดนี้มันตายกันหมดทั้งวัดแล้วหรือ ใครจะไปกุสลาใคร ไม่รู้หรือเวล่ำเวลาที่ปิดกวาด นี่ยังไม่แล้วนะ ถ้าหากว่าเป็นอย่างที่ว่า พระเนรผิดจริงๆ แล้วกลางคืนจะประชุมกันละ ดีไม่ดี ชับออกจากวัด โน่น ของเล่นเมื่อไร พอเนรด้อมๆ ออกมาแล้ว เนรไม่รู้หรือเวลา เป็นยังไง พระตายกันหมดแล้วหรือ ใครจะกุสลาใคร ถึงเวลาจึงไม่เห็นปิดกวาด มันเป็นเพราะเหตุไร ขึ้นแล้วนะ เวลาได้เท่าไร มันเพิ่งได้บาย ๓ โมง ๒๐ นาที ยังไม่ถึง ๔ โมง เราเป็นบ้ำต่างหาก เข้าใจไหม

กำลังแผ่นดินนั้น เต็มเหนี่ยวเลย คำวันนี้พระเณร ต้องเอากันใหญ่ละ ประชุมกันใหญ่เลย ควรซั้ๆ นั้นละการปกครองหมู่เพื่อน เครื่องครัดเด็ดเดี่ยวโดยธรรมโดยวินัย ไม่ผิด ดีๆ เยี่ยมไปเรื่อย ๆ เวลาได้เท่าไร เพิ่งได้บาย ๓ โมง ๒๐ นาที หือ ขึ้นอีกละ มันเพิ่งได้ ๓ โมง ๒๐ นาที ถ้างั้นหยุดๆ ขึ้นทันทีเลยนะ เดี่ยวพระจะมาเป็นบักกันทั้งวัด เราจะไปแก้บ้ำเรา เราก็กลับเลย อย่างนั้นละ เปรี้ยงๆ พลิกปั๊บลอย เราผิด

นั้นละธรรมปกครองเป็นอย่างนั้น เสียงแผดที่เดี่ยวออกมา พอเราผิดเท่านั้น ก็ฟาดเราเลย บอกให้พากันหยุด เดี่ยวจะเป็นบักกันทั้งวัด เราจะไปแก้บ้ำเรา เดินก๊กๆ กลับเลย เณรคงจะพูดให้พระฟัง หัวเราะกันลั่นนะ อย่างนั้นละปกครองโดยธรรม ดูเด็ดขนาดไหน ไม่มีกิเลสเข้ามาแทรก ต้องเป็นธรรมทั้งนั้นการปกครอง ที่นี้มันก็ชุ่มเย็น ในวัดในวาใครผิด ถูกชั่วดีประการใดเป็นไปโดยธรรม ยอมรับกันโดยธรรมทั้งนั้น จะมาดื้อด้านไม่ได้ อยู่กันเป็นเหมือนอวัยวะเดียวกัน การปกครองเป็นของง่ายเมื่อไร อันนี้มันขึ้นอยู่กับหัวหน้าวัด ถ้าหัวหน้าวัดเคร่งครัด ใครเคร่งครัดก็คือผู้นั้นเคยเคร่งครัดมาแล้วในตัวเอง ออกมาเกี่ยวกับหมู่กับเพื่อน ก็ต้องเคร่งครัดเกี่ยวกับหมู่กับเพื่อนไปตามสัดส่วน เป็นอย่างนั้นนะ

เดี๋ยวนี้ไม่เอาไหนละ เดี่ยวนี้ไม่เป็นทำเป็นทางอะไร ใครทำอะไรก็เฉยๆ เหมือนหมาปล่อยทำ รู้ไหมหมาปล่อยทำมันปล่อยยังไง ถ้าคนปล่อยทำแล้วตบนั้นตบนี้ หมาปล่อยทำเขาเฉยเลย เดี่ยวนี้เฒ่าแก่แล้ว เป็นหมาปล่อยทำแหละ เฉย ไม่สนใจใครจะทำอะไร เฉย นอกจากมันกระเทือนมาก เอาเสียทีหนึ่งเท่านั้น ถ้าธรรมดาไม่สนใจ หากไปกลางค้ำกลางคิ่น ไปเที่ยวชอกแซกดูพระดูเณรทั่ววัด ไปเสียบๆ เจ้าของแหละ แต่ก่อนยังหนุ่มอยู่นี้ กลางวันก็ไป ตอนบ่ายตอนเย็นไป กลางคิ่นไป ไปอยู่อย่างนั้น

วันนี้ก็ไม่มีอะไรเทศน์ละ เพราะทุกสิ่งทุกอย่างก็เรียบร้อยแล้ว การงานทุกอย่างเรียบร้อยสมบูรณ์เต็มที่แล้ว หลังจากฉันเสร็จแล้วหลวงตาที่จะลากลับอุดรฯแหละ จากนั้นไปอุดรฯ วัดป่าบ้านตาด ๕ ชั่วโมง เรามาแล้ววันนั้น ดูนานพิก ๕ ชั่วโมงพอดีเลย วันนี้ก็จะกลับ กลับไปแล้วก็ไม่มีเวลาว่างละ พระนี่แก้เท่าไรยังใช้ดี พวกว้าวพวกควายนี เวลาแก้เข้ามาปลดคราดปลดไถออกจากคอ ข้าราชการแก้มาปลดเกษียณ แต่พระนี่แก้เท่าไรยังใช้ดี เมื่อวานเทศน์ทั้งวัน เกือบตายเรา นั้น เห็นไหมพระแก้ เป็นอย่างนั้นแหละ ก็มีเท่านั้นละเทศน์เท่านั้นละวันนี้ พวกกันไปตั้งใจประพฤติปฏิบัติให้ดีนะ อย่ามองอะไรยิ่งกว่ามองดูหัวใจ มองดูหัวใจด้วยสติ ระมัดระวังความผิดพลาด มันจะเกิดจากหัวใจ ถ้าสติมีแล้วจะไม่ผิดพลาด เอาละพอ เท่านั้นแหละ

รับฟังรับชมพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่
www.Luangta.com หรือ www.Luangta.or.th
และรับฟังจากสถานีวิทยุสวนแสงธรรม กรุงเทพฯ และสถานีวิทยุอุดร
FM 103.25 MHz